

Till finansutskottet

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom de riktlinjer för skattepolitiken som regeringen redovisar i vårpropositionen och tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram på skatteområdet. Förslagen är i korthet följande.

Reglerna om avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresor och resor i näringsverksamhet förenklas och görs mer rättvisa. Anställda utan traktamente eller med lågt traktamente får samma möjlighet som anställda med fullt traktamente att använda schablonavdragen för merkostnad för måltider och småutgifter och att göra avdrag för faktisk merkostnad. Motsvarande regler införs för näringsidkare som i sin näringsverksamhet haft merutgift för måltider och småutgifter under en resa med övernattnings utanför den vanliga verksamhetsorten. Näringsidkare föreslås också få tillämpa det nyligen införda schablonavdraget för logikostnad. De nya reglerna tillämpas första gången vid 2002 års taxering.

Generösare och enklare regler om avdrag för utgifter vid ombyggnad av lokaler i samband med byte av hyresgäst införs genom att reparationsbegreppet utvidgas. De nya reglerna gäller redan fr.o.m. den 1 januari 2000.

Villkoren för den externa kapitalförsörjningen till onoterade bolag förbättras genom att förluster på marknadsnoterade delägaraktier får kvittas mot vinster på onoterade aktier. Förändringen innebär att reglerna blir enklare eftersom de marknadsnoterade delägaraktierna och de onoterade aktierna härfter utgör en sammanhållen grupp med fri kvittning. En ytterligare förbättring består i att s.k. blandfonder föreslås ingå i denna grupp. Även dessa förändringar genomförs med retroaktiv effekt och gäller fr.o.m. den 1 januari 2000.

Fastighetstaxeringen av småhus flyttas från år 2002 till år 2003 för att de förslag om förbättringar i förfarandet som lagts fram av Fastighetstaxeringsutredningen skall kunna beaktas.

Utskottet föreslår att ett skrivfel i inkomstskattelagens regler om uppskov med beskattningen vid andelsöverlåtelser inom koncerner rättas.

Utskottet tillstyrker att den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsramar för åren 2001–2003 godkänns såvitt avser utgiftsområde 3

Skatteförvaltning och uppbörd. De föreslagna utgiftsramarna innebär att skatteförvaltningen tillförs ett varaktigt tillskott på 125 miljoner kronor för att upprätthålla kontrollintensiteten på önskvärd nivå och att Tullverket utöver det resurstillskott på 25 miljoner kronor som förslås i tilläggsbudgeten för år 2000 tillförs ytterligare 10 miljoner kronor med anledning av de merkostnader som kan förväntas när Öresundsbron öppnas.

När det gäller tilläggsbudgeten till statsbudgeten för budgetåret 2000 tillstyrker utskottet att Tullverket redan den 1 juli 2000 tillförs 25 miljoner kronor på årsbasis för att möta merkostnaderna vid Öresundsbrons öppnande. Utskottet har ingen invändning mot att detta sker genom att Tullverket bemyndigas disponera vissa avgifter.

Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet liberalerna har avvikande meningar när det gäller skattepolitikens inriktning och den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden såvitt avser utgiftsområde 3. Moderaterna har vidare avvikande meningar när det gäller reglerna om avdrag för ökade levnadskostnader och när det gäller förslaget i tilläggsbudgeten om finansieringen av ett resurstillskott på 25 miljoner kronor till Tullverket.

Inledning

Finansutskottet har berett berörda utskott tillfälle till yttrande över den ekonomiska politiken (yrkandena 1–6), skattefrågorna (yrkandena 40–42) och tilläggsbudgeten till statsbudgeten för budgetåret 2000 (yrkandena 7–39) jämte de motioner som väckts, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Den ekonomiska vårpropositionen bygger på en överenskommelse mellan den socialdemokratiska regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, vilka står bakom riktlinjerna för den ekonomiska politiken, budgetpolitiken, utgiftstaken, tilläggsbudgeten för 2000 och de föreslagna skatteförändringarna.

STATSBUDGETENS INKOMSTER

Skattepolitikens inriktning

Vårpropositionen

Regeringen föreslår i vårpropositionen yrkande 1 delvis (kapitel 1) att riksdagen godkänner de allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken som läggs fram.

Regeringen anför att skatternas främsta syfte är att finansiera välfärden och att styra konsumtionen bort från varor som har negativa effekter på miljö och hälsa samt att skatternas nivå ytterst bestäms av de välfärdspolitiska ambitionerna.

I propositionen anförts att regeringen konsekvent har prioriterat vård, skola och omsorg, först genom inriktningen av programmet för sanering av Sveriges ekonomi och sedan genom att resurser tillförts kommuner och landsting i takt med att ekonomin förbättrats. Denna inriktning har inte ändrats och vård, skola och omsorg kommer enligt vad som framgår att tillföras

betydande resurser under de kommande åren. Vård, skola och omsorg tillförs i år 21,3 miljarder kronor mer från staten än 1996 och för 2001 har regeringen aviserat att ytterligare 4 miljarder kronor skall tillföras kommuner och landsting. En del i resurstillskottet till kommunerna utgörs av omföringen av den statliga inkomstskatten om 200 kronor. Denna har förlängts så att ca 1,3 miljarder kronor överförs även 2001. Satsningarna på vård- och omsorgssektorn kommer att utökas och uppgår vid en jämförelse med läget 1996 till ca 25,9 miljarder kronor år 2003. Regeringen anför att de ökade resurserna till vården, skolan och omsorgen innebär att den kommunala sysselsättningen värnas och att det ges goda förutsättningar för en god kvalitet i dessa verksamheter.

Det är enligt vad regeringen anför också viktigt att tillförsäkra medborgarna trygghet, rättvisa och rättssäkerhet, och regeringen framhåller att rättsväsendet nu befinner sig mitt i en period av intensivt reformarbete för att bli effektivare och bättre. För polisens del handlar det bl.a. om att öka antalet poliser, att säkerställa närpolisreformen, att öka antalet uppklarade brott, förstärka gränskontrollen och utveckla teknikstödet.

Regeringen anför att ett nytt skede i skattepolitiken har inletts under mandatperioden. De förbättrade utsikterna för svensk ekonomi har i år gjort det möjligt att genomföra skattesänkningar som både stimulerar tillväxten och ökar rättvisan.

Som ett första steg i en inkomstskattereform har en skattereduktion införts som kompenserar för en fjärdedel av egenavgiften. Förutom att öka köpkraften för främst låg- och medelinkomsttagare bidrar denna åtgärd till att minska marginaleffekterna och stimulera till ett ökat arbetsutbud. Dessutom har brytpunkten för statlig skatt höjts samtidigt som den temporära skattereduktionen till låginkomsttagare förlängts. Sammantaget innebär dessa förändringar att inkomstskatterna år 2001 blir 15,8 miljarder kronor lägre än 1999. Regeringen avser att i samband med budgetpropositionen hösten 2000 göra en bedömning av det samhällsekonomiska utrymmet för att bl.a. gå vidare med kompensationen för egenavgifterna.

Ett viktigt mål för regeringens skattepolitik är enligt vad som anförs att medverka till ett gott företagsklimat. Företagsskatterna har därför sänkts, och många av åtgärderna har varit särskilt riktade till små och medelstora företag. Villkoren för avsättningar till periodiseringsfond har förbättrats. De allra flesta av de s.k. stoppreglerna för fåmansföretag har avskaffats, och de s.k. 3:12-reglerna som reglerar beskattningen av utdelningen och reavinst på aktier i fåmansföretag ses över. Ny lagstiftning som under vissa förutsättningar tillåter återköp av egna aktier har trätt i kraft. Jordbrukets energiskatter sänks. Förslag om ytterligare förenklingar inom kapital- och företagsbeskattningsområdet som särskilt bör gynna små och medelstora företag läggs fram. Det gäller förändringar av reglerna om avdrag för ökade levnadsomkostnader för egenföretagare, reglerna för kvittning av vinster och förluster på aktier samt avdragsreglerna vid ombyggnad av lokaler. Regeringen avser att fortsätta att förenkla regler, medverka till sund konkurrens och på andra sätt förbättra villkoren för företagande och sysselsättning.

Regeringen anför vidare att fastighetsskatten är en viktig del av kapitalbeskattningen. Uttaget av fastighetsskatt har dock begränsats genom en rad

beslut de senaste åren. Taxeringsvärdena har i princip varit oförändrade sedan 1997. Dessutom sänktes skattesatsen 1998 från 1,7 till 1,5 procent. För bostadshyreshusen har skattesatsen sänkts ytterligare till 1,2 procent under år 2000. Såväl frysnings- av taxeringsvärdena som den tillfälligt sänkta skatten för hyreshus upphör 2001. Detta innebär att om inga beslut fattas av riksdagen kommer fastighetsskatteuttaget att öka för boende i såväl småhus som hyreshus. Detta skulle innebära kraftiga skattehöjningar, framför allt för många enskilda villaägare i attraktiva områden i storstäderna där fastighetspriserna stigit kraftigt under de senaste åren. Regeringen anför att enligt nuvarande bedömningar skulle detta innebära ett ökat uttag av fastighetsskatt och förmögenhetsskatt med i storleksordningen 8 miljarder kronor. I vissa fall motsvaras inte skattehöjningen av en lika stor ökning av köpkraften för det enskilda hushållet. Regeringen avser därför att återkomma i budgetpropositionen med förslag som begränsar ökningen av skatteuttaget.

Miljörelateringen av skattesystemet tog enligt vad regeringen anför ytterligare ett steg framåt genom de förslag som lades fram i budgetpropositionen hösten 1999. Skatten på dieselolja höjdes med 25 öre per liter, produktions-skatten på kärnkraft med 0,5 öre per kWh och konsumtions-skatten på el med 1 öre per kWh. Samtidigt utlovades bl.a. en satsning på kompetensutveckling i arbetslivet.

En ökad miljörelatering av skattesystemet genom grön skatteväxling är enligt vad som anförs nödvändig för att möjliggöra ett förverkligande av de mål riksdag och regering fastställt på miljöområdet. Skatteväxlingskommittén angav i sitt betänkande (SOU 1997:11) att ekonomiska styrmedel har visat sig effektiva för att hejda och minska miljöhot och förutsatte att utrymmet för skatteväxling i ett femtonårsperspektiv var minst lika stort som det som utnyttjats under 1980- och 1990-talen. Omräknat i dagens penningvärde och med hänsyn till dagens BNP-nivå torde detta utrymme vara ca 30 miljarder kronor under perioden 2001–2010.

Regeringen avser att i höstens budgetproposition presentera en strategi för en successivt ökad miljörelatering av skattesystemet genom grön skatteväxling. Denna strategi skall grundas på de slutsatser om storleksordning som angivits ovan. En särskild arbetsgrupp med företrädare för regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har tillsatts för att bereda frågan. Arbetsgruppen skall beakta såväl miljö- och sysselsättningsaspekter som fördelings- och regionalpolitiska aspekter på skatteväxlingen.

Det pågår också ett arbete inom Regeringskansliet för att ta fram ett förslag till ett nytt energiskattesystem baserat på Skatteväxlingskommitténs modell.

Regeringen anför att det svenska skattesystemet ställs inför betydande utmaningar som ett resultat av den fortgående internationaliseringen där marknaderna för varor och tjänster, liksom arbets- och kapitalmarknaderna, alltmer integreras med omvärlden. Regeringen kommer därför att tillsätta en särskild utredning med uppgift att förbättra kunskapsunderlaget om internationaliseringens betydelse för olika skattebaser och den framtida skattestrukturen.

Den ökade rörligheten över gränserna innebär att förutsättningarna för skattesystemet förändras de närmaste åren. Avtrappningen av införselreg-

lerna för alkohol och tobak som inleds den 1 juli innebär att punktskatterna kommer att behöva ses över. Även kapitalbeskattningen sätts under allt hårdare press i takt med att det blir lättare att utnyttja utländska bankers och försäkringsbolags tjänster från Sverige. Sverige bedriver tillsammans med många andra medlemsstater ett arbete inom bland annat EU och OECD för att åstadkomma ett gemensamt handlingsprogram för beskattning på de områden som är särskilt känsliga för internationell rörlighet. Motståndet hos vissa andra länder gör dock att detta arbete kan komma att gå alltför långsamt. Regeringen anser därför att det är angeläget att upprätthålla en beredskap att vidta åtgärder inom de områden som är särskilt känsliga för rörlighet över gränserna.

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* partimotion Fi12 av Bo Lundgren m.fl. (m) föreslås att en genomgripande inkomstskattereform genomförs för att stärka medborgarna och göra Sverige konkurrenskraftigt. Den skall syfta till att radikalt sänka skatten för låg- och medelinkomsttagare genom sänkta kommunalskatter och höjda grundavdrag. Den statliga inkomstskatten avvecklas, och avvecklingen inleds genom att det sista steget i skatteskalen slopas. Ett utrymme på 15, 30 respektive 50 miljarder kronor avsätts för en sådan reform under åren 2001–2003. Härtill kommer en statligt finansierad kommunalskattesänkning med 4 miljarder kronor år 2001. I takt med att den statliga inkomstskatten avvecklas kommer enligt vad motionärerna anför problemen med beskattningen av personaloptioner, de s.k. 3:12-reglerna och utländska experter att minska. Ojämna inkomster påverkas inte heller på samma sätt (yrkande 15). Dessutom föreslår motionärerna att löntagare kompenseras för egenavgifterna genom ett förvärvsavdrag på 6 % som höjs till 10 % under perioden. Ytterligare förändringar föreslås. Reseavdraget höjs till 16 kr, det ej avdragsgilla beloppet i inkomstslaget tjänst sänks till 6 000 kr och bensin- och dieselskatten sänks med 40 öre per liter (50 öre med moms). Kompetenskonton införs och avdraget för pensionsförsäkringspremier höjs till ett basbelopp. Det särskilda grundavdraget för förtidspensionärer återställs. Den familjepolitiska reform som föreslås innebär bl.a. att ett grundavdrag på 10 000 kr per barn införs och att styrkta kostnader för barnomsorg blir avdragsgilla upp till en viss nivå. Motionärerna anför att fastighetsskatten bör avvecklas successivt. De föreslår att fastighetsskatten sänks till 1,2 %, 1,1 % och 1,0 % under perioden och att den skall utgå på halva markvärdet. Underlaget för fastighetsskatten läses också (yrkande 14).

Motionärerna föreslår vidare att skatterna på företagande, ägande och investeringar minskas. Dubbelbeskattningen av bolagsinkomster slopas fr.o.m. 2000 års vinster och förmögenhetsskatten avvecklas successivt. Sambeskattningen slopas omedelbart. De särskilda spärr- och stoppreglerna för de allra minsta företagen elimineras. Skatterna på jordbrukets produktionsmedel sänks. Skatten på kärnkraft sänks. Beskattningen av royalty görs lägre och löneskatten på vinstandelar slopas. Reklamskatten slopas och detta finansieras genom höjd moms på tidningar. Kalk- och cementindustrins

särskilda regler om nedsatt koldioxidskatt förlängs. Trepartiförslaget om 50 % skattereduktion på hushållsnära tjänster genomförs (yrkande 13).

Även i kommittémotion Fi39 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) hemställs om en fortsatt frysning av taxeringsvärdena, sänkt fastighetsskatt för bostäder till 1,2 % år 2001, 1,1 % år 2002 och 1,0 % år 2003 och reducering av underlaget till byggnadsvärdet och halva markvärdet (yrkande 3). Vidare anförts att kombinationen av ändrade införselregler och bibehållna alkoholskatter kommer att leda till en kraftigt ökad privatimport och dessutom en illegal alkoholhantering som stärker den organiserade brottsligheten. Alkoholskatterna bör därför sänkas omgående. Regeringen bör återkomma med ett skyndsamt förslag (yrkande 5).

I *Kristdemokraternas* partimotion Fi13 av Alf Svensson m.fl. (kd) föreslår motionärerna åtgärder som syftar till att låta inkomsttagarna få behålla en större del av sin lön. Nuvarande skattereduktioner slopas och inkomstskatten sänks genom att grundavdraget höjs med 11 900 kr till 20 600 kr för alla. Kommunernas inkomster påverkas inte eftersom grundavdraget utformas som en statlig skattereduktion. Vidare införs en ny statlig skattereduktion för lönearbete med 2 % år 2001, 4,2 % år 2002 och 7,5 % år 2003 i syfte att reducera marginalskatten för alla. Det sista steget i inkomstskatteskalen slopas och några särregler för utländska experter införs inte. Gränsen för reseavdraget sänks till 5 000 kr. Avdragsrätten för pensionssparande höjs till ett basbelopp. Trepartiförslaget om en skattereduktion på 50 % för hushållsnära tjänster införs. En avdragsrätt för insättning på individuella utbildningskonton införs den 1 juli 2001. Royalty skattebefrias i två år och beskattas därefter som inkomst av kapital. Ett yrkesfiskeavdrag införs. Fastighetstaxeringsvärdena fryses varaktigt och fastighetsskatten för hyreshus bestäms till 1,2 %. På egna hem sänks fastighetsskatten till 1,3 % år 2002 och till 1,2 % år 2003. Den beräknas på en tredjedel av markvärdet över 150 000 kr fr.o.m. 2001 (yrkande 6). En avdragsrätt på maximalt 4 000 kr per månad införs för styrkta barnomsorgskostnader (yrkande 9).

För att skapa långsiktigt goda förutsättningar genom ett bättre företagar-klimat föreslår motionärerna ytterligare åtgärder. Arbetsgivaravgifterna sänks med 10 % på lönesummor upp till 900 000 kr från år 2002 och för egenföretagare utökas den nedsättningsberättigade lönesumman med 250 000 kr. Ett riskkapitalavdrag med ett tak på 100 000 kr införs. Dubbelbeskattningen av bolagsinkomster slopas genom att beskattningen av aktieutdelning först halveras i ett första steg för att sedan slopas. Förmögenhetsskatten avvecklas i tre steg. År 2001 avskaffas sambeskattningen av förmögenhet, år 2002 sänks förmögenhetsskattesatsen med en procentenhet till 0,5 procent och år 2003 avvecklas den helt. Utfasningen av förmögenhetsskatten finansieras genom att bolagsskatten höjs till 30 %. Momsen på böcker sänks till 6 %. Löneskatten på vinstandelar slopas och beskattningen av personaloptioner lindras. Jordbrukets skatteryggsäck lyfts av och konkurrensvillkoren för åkeri- och transportsektorn förbättras genom sänkt fordonsskatt och sänkt dieselskatt (yrkande 10).

I *Centerpartiets* partimotion Fi14 av Lennart Daléus m.fl. (c) anförts att det är en långsiktig målsättning att sänka skattetrycket till samma nivåer som

övriga OECD-länder och att sänkningen bör ske i takt med vad ekonomin medger. Motionärerna anför att den goda konjunkturen gör att det finns ett utrymme för skattesänkningar i motionärernas budgetalternativ med 25, 50 respektive 75 miljarder kronor åren 2001–2003. De föreslår att skattesänkningarna ges en inriktning som prioriterar sänkt inkomstskatt för låg- och medelinkomsttagare samt sänkt skatt på företagande och boende. Fastighets-skattesatsen bör sänkas under perioden och motionärerna klargör att någon inkomstökning för staten inte bör räknas hem när frysningen av taxeringsvärdena upphör år 2001. De föreslår sänkta arbetsgivaravgifter, med störst sänkning för småföretagen, i enlighet med den metod som användes under förra mandatperioden, och kompenserar också offentlig sektor för ett förlängt ansvar för de anställdas sjukperiod genom att sänka arbetsgivaravgiften med 0,7 procentenheter. Inkomstskatten bör sänkas och motionärerna förespråkar en lösning genom höjt grundavdrag för människor med små eller medelstora inkomster. Avdragsrätten för arbetsresor med bil höjs. Sveriges bönder kompenseras för konkurrenshämmande punktskatter. Ett RUT-avdrag införs med en skattereduktion på 50 % av arbetskostnaden på hushållsnära tjänster som utförs i hemmet med ett belopp upp till 20 000 kr per hushåll och år. Dubbelbeskattningen av bolagsinkomster avskaffas. Förmögenhetsskatten fasas ut med slopad sambeskattnings som första steg. Slutligen bör energibeskattnings reformeras (yrkande 18). Kompetenskonton införs (yrkande 9 delvis).

I *Folkpartiet liberalernas* partimotion Fi15 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) föreslår motionärerna en skattereform med inriktning på sänkt skatt på arbete och risksparande. Principen om hälften kvar, och att de allra flesta bara skall betala kommunalskatt, återupprättas. Genom avskaffad värmskatt, höjd brytpunkt för statlig skatt och borttagande av den s.k. LO-puckeln, uppnås att de flesta bara betalar 30 % i skatt och att de med höga inkomster bara betalar 50 %. Marginaleffekterna minskas också genom att det inkomstprövade bostadsbidraget växlas mot ett generellt barnstöd. Fortsatta öknings av barnstödet bör ske i form av en skattereduktion. Vidare införs en skattereduktion som är lika för alla. Motionärerna anser att nivån på fastighetsbeskattnings är för hög och föreslår att den sänks och omvandlas till en schablonintäkt för egnahem. Förmögenhetsskatten avvecklas (yrkande 7). En inkomstskattereform genomförs. Det sista steget i inkomstskatteskalan slopas, och brytpunkten för statlig skatt höjs i två steg så att den statliga skatten inträder då de obligatoriska försäkringsavgifterna upphör. Nedtrappningen av grundavdraget i inkomstskiktet 150 000–250 000 kr, den s.k. LO-puckeln, avskaffas. För att garantera att alla får del av en skattesänkning införs en skattereduktion som är lika för alla och som kan beräknas uppgå till 4 500 kr för varje skattebetalare. Reformen genomförs över en treårsperiod. Den bör med det ytterligare barnstöd som Folkpartiet vill genomföra via skattesystemet omfatta bortåt 55 miljarder kronor (yrkande 8).

För att få fler företag på svensk botten krävs enligt motionärerna rejäla skatteändringar – lägre skatter och en förändrad mix av existerande skatter. De skatter som är skadligast mot jobb och företagande bör angripas först. Arbetsgivaravgifterna i tjänstesektorn sänks. Dubbelbeskattnings på aktie-

sparande avskaffas successivt. Beskattningen av personaloptioner ses över eftersom de sociala avgifterna är en tung belastning för växande företag. De sociala avgifterna på vinstandelar avskaffas. Skattereglerna för fåmansbolag, särskilt de s.k. 3:12-reglerna, ändras. Den som vill starta eget företag eller vidareutbilda sig får möjlighet att ta ut ett pensionsår i förväg. Enklare avdragsregler införs för företagare med hemmet som arbetsplats. Treparti-förslaget om skattelättnader i hushållssektorn genomförs. Folkpartiets förslag om enklare deklarationer, utfärdandet av F-skattsedel, betalning av preliminärskatt, rensning i uppgiftslämnandet, förbättring av skattekotot, införande av servicecheckar m.m. genomförs. Bokmomsen sänks (yrkande 9).

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det inte möjlighet att nu genomföra långtgående skattesänkningar som medför att utrymmet för den gemensamma sektorn minskas. Det krävs i stället en fortsatt hård prioritering inom skattepolitiken under de närmaste åren för att bibehålla de förbättrade offentliga finanserna. Som regeringen anför är det härvid viktigt att prioritera åtgärder som bidrar till att förbättra de skattemässiga villkoren för arbete, utbildning och investeringar i Sverige och som uppfyller kraven på att vara fördelningspolitiskt rättvisa. Det är också nödvändigt att vidta åtgärder för att möta de krav som ställs till följd av internationaliseringen och dess effekter på skattebaserna. Även obalanser i skatteuttaget på vissa områden som t.ex. fastighetsbeskattningen behöver åtgärdas. Kravet på prioriteringar för vissa områden gör att det är nödvändigt att iaktta en stark återhållsamhet när det gäller åtgärder som inte stöder de prioriterade områdena. Skatteuttaget på trögör-liga skattebaser bör upprätthållas i största möjliga utsträckning, och generella åtgärder måste prioriteras framför särregler som urholkar skattebaser, skapar snedvridningar och kontrollproblem och som försvårar fortsatt förenkling.

Efter förslag i förra årets budgetproposition har riksdagen fattat beslut om en fjärdedel av den reform som innebär kompensation för egenavgifter och en minskning av andelen skattskyldiga med statlig inkomstskatt till 15 procent. Ett fullföljande av reformen – till en tillkommande budgetkostnad om ca 36 miljarder kronor – är enligt utskottets mening angelägen av både fördelningspolitiska skäl och för att stödja arbetslinjen. När riksdagen beslutade om det första steget i denna reform gjordes det fortsatta genomförandet av reformen beroende av de löpande bedömningarna av de offentliga finanserna och av det konjunkturpolitiska läget. Det uttalades också att en avvägning skall göras i förhållande till de behov som finns att säkerställa en tillfredsställande kvalitet i de offentliga åtagandena, särskilt för vården, skolan och omsorgen. Som regeringen anför bör dessa villkor fortfarande gälla.

Regeringen beräknar att en slopad begränsning av fastighetsskatteuttaget år 2001 skulle ge en inkomstförstärkning på 8 miljarder kronor. Ett fullt genomslag för den mest betydelsefulla komponenten – uppjusteringen av taxeringsvärdena – skulle ge högst varierande regionala effekter. Inom ramen för de olika regionala genomsnitten kan det också finnas betydande variationer för olika delområden och för olika slag av hushåll. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att de effekter som nu kan förväntas vad gäller för-

ändringar i skatteuttaget mellan åren 2000 och 2001 inte kan godtas och ser därför positivt på att regeringen i budgetpropositionen för 2001 avser att lämna förslag som begränsar ökningen av skatteuttaget. Fastighetsbeskattningskommittén har den 2 maj avlämnat sitt slutbetänkande och utskottet utgår ifrån att regeringen i de fortsatta övervägandena beaktar Fastighetsbeskattningskommitténs arbete – liksom det betänkande som tidigare överlämnats av Fastighetstaxeringsutredningen.

Den fortgående internationaliseringen ställer nya krav på det svenska skattesystemet. Marknaderna för varor och tjänster, liksom arbetsmarknaden och kapitalmarknaden, integreras alltmer internationellt och detta kan påverka rörligheten hos olika skattebaser och därmed möjligheterna att varaktigt finansiera de gemensamma åtagandena. Som regeringen anför aktualiserar detta centrala frågor om den svenska skattestrukturens framtida utformning och vilken avvägning som skall göras mellan å ena sidan internationaliseringens krav, å andra sidan interna krav på systematik i skattesystemet och på en fördelningspolitiskt rättvis fördelning av det samlade skatteuttaget. Den internationella integrationen ökar också konkurrensen om investeringar, företag och arbetskraft. Sverige måste uppfylla kraven på goda förutsättningar för riskvilligt kapital, entreprenörskap och arbete.

Enligt utskottets mening medför de utmaningar som den framtida skattepolitiken kommer att ställas inför att det är angeläget att få till stånd fördjupade bedömningar och kartläggningar av olika slag. Det handlar bl.a. om bedömningar av i vilket tidsperspektiv olika anpassningskrav kommer att uppstå. Men det gäller också analyser av de förutsättningar för skattepolitiken som ges av våra internationella åtaganden i olika avseenden, EU-medlemskapet inklusive ett eventuellt svenskt deltagande i EU:s valutaunion samt även andra internationella regelverk av betydelse. Av propositionen framgår att regeringen avser att inom kort tillsätta en utredning med uppgift att förbättra underlaget för den framtida skattepolitiken i dessa avseenden.

Av proposition 121 framgår att regeringen avser att återkomma med förslag till åtgärder på skatteområdet i budgetpropositionen för år 2001 och att regeringen i anslutning härtill kommer att presentera en ny nationell handlingsplan för alkoholförebyggande åtgärder. Enligt utskottets mening behövs det mot denna bakgrund inte några uttalanden till regeringen om att regeringen snarast skall återkomma med förslag på området.

Av det anförda följer att utskottet tillstyrker den inriktning av skattepolitiken som regeringen föreslår i vårpropositionen och att utskottet avstyrker de förslag om en alternativ inriktning som läggs fram i parti- och kommittémotionerna från Moderaterna, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet. Utskottet avstyrker således motionerna Fi12 yrkandena 13, 14 och 15, Fi13 yrkandena 6, 9 och 10, Fi14 yrkandena 9 delvis och 18, Fi15 yrkandena 7–9 och Fi39 yrkandena 3 och 5.

Vårpropositionen

Regeringen föreslår i vårpropositionen yrkande 40 delvis (avsnitt 8.3.1) att bestämmelserna om avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa ändras så att skattskyldiga utan traktamente eller med lågt traktamente får samma möjlighet som anställda med fullt traktamente att använda schablonavdragen för merkostnad för måltider och småutgifter och att göra avdrag för faktisk merkostnad. Liksom hittills måste den som inte uppburit traktamente göra sannolikt att han har haft merutgifter för måltider och småutgifter för att kunna utnyttja avdragschablonen. De nya reglerna tillämpas första gången vid 2002 års inkomsttaxering.

Regeringen anför att regeringen i anslutning till en motsvarande ändring av rätten till schablonavdrag för logikostnad uttalade att man bör sträva efter att skattemässigt likabehandla dem som arbetar tillfälligt utanför bostadsorten oavsett om arbetet utförs inom ramen för en tjänsteresa eller på annat sätt och att regeringen då av förenklings- och rättviseskäl, med riksdagens godkännande, föreslog att skattskyldiga utan traktamente skulle få samma rätt att göra avdrag för logikostnad med schablonbelopp som skattskyldiga med traktamente (prop. 1998/99:83, bet. 1998/99:SkU17). Regeringen anför vidare att personer som är på tjänsteresa på samma plats under liknande förhållanden kan förutsättas ha en likartad situation även beträffande merutgifter för måltider och småutgifter och att även avdragsreglerna för dessa bör vara desamma.

I propositionen anføres att en motsvarande olikhet i beskattningen kvarstår när det gäller tjänsteresor som varar längre än tre månader. Utredningen om avdrag för ökade levnadskostnader (SOU 1999:94) har dock lagt fram ett förslag som innebär att de båda kategorierna skattskyldiga får en likartad behandling. Regeringen anser att inte minst förenklingskäl talar för en förändring även i detta fall. Med hänsyn till att utredningens förslag inte remissbehandlats bör dock frågan om avdrag för ökade levnadskostnader vid tillfällig anställning tas upp i ett annat sammanhang.

Motionen

I kommittémotion Fi39 yrkande 1 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) anføres att en motsvarande ändring bör genomföras när det gäller ökade levnadskostnader vid tjänsteresor som varar längre än tre månader, och motionärerna hemställer att riksdagen fattar beslut om denna ändring.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

När det gäller motionsyrkandet om en motsvarande förändring vid tjänsteresor som varar längre än tre månader anser utskottet i likhet med regeringen att en sådan förändring är önskvärd. Det förslag om en sådan förändring som lagts fram av Utredningen om avdrag för ökade levnadskostnader bör dock

enligt utskottets mening remissbehandlas och prövas på sedvanligt sätt av regeringen innan ett eventuellt förslag läggs fram. Utskottet vill således avvakta regeringens ytterligare överväganden i frågan och avstyrker därför motionsyrkande Fi39 yrkande 1.

Avdrag för ökade levnadskostnader vid resor i näringsverksamhet

Vårpropositionen

Regeringen föreslår i vårpropositionen yrkande 40 delvis (avsnitt 8.3.1) att enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag får ett schablonavdrag för ökade levnadskostnader vid resor i näringsverksamheten. Resan skall ha skett utanför den vanliga verksamhetsorten och varit förenad med övernattnig. Schablonen uppgår till samma belopp som för anställda. På samma sätt som för anställda utan traktamente krävs att näringsidkaren gör sannolikt att han har haft merutgifter. Näringsidkare får också en möjlighet till avdrag för verkliga merutgifter om de överstiger schablonen.

Regeringen föreslår vidare att näringsidkare får möjlighet att använda det schablonavdrag för logikostnad som nyligen införts för anställda.

Eftersom anställda inte har rätt att använda reglerna om avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa när arbetet utanför den vanliga verksamhetsorten pågått längre tid än tre månader föreslås en motsvarande begränsning när det gäller näringsidkares schablonavdrag.

De nya reglerna föreslås gälla fr.o.m. 2002 års inkomsttaxering.

Regeringen anför att näringsidkare inte har något schablonavdrag för ökade levnadskostnader vid övernattnig utanför den vanliga verksamhetsorten men att skattemyndigheterna i praktiken många gånger tillåter schablonavdrag med samma belopp som gäller för anställda som inte får traktamente. Av rättvise- och förenklingskäl bör det enligt regeringens mening införas regler om rätt till schablonavdrag för näringsidkare, och utgångspunkten bör vara de regler som gäller under tjänst, med beaktande av förslagen avseende skattskyldiga som inte fått traktamente.

Regeringen anför att det kvarstår skillnader i behandlingen av anställda med och utan traktamente när det gäller tjänsteresor som varar längre än tre månader och att regeringen har bedömt att en förändring av de reglerna inte bör genomföras utan ytterligare beredning av det förslag som lagts fram av Utredningen om ökade levnadskostnader m.m. Eftersom näringsidkares och anställdas regler bör vara samordnade även i detta hänseende bör enligt regeringens mening frågan om näringsidkares avdragsrätt efter tremånadersperiodens utgång tas upp i anslutning till att motsvarande regler i inkomstslaget tjänst behandlas.

Motionen

I kommittémotion Fi39 yrkande 2 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) anføres att enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag bör ha samma avdragsrätt

som anställda med traktamente också vid resor i näringsverksamheten som varar längre än tre månader, och motionärerna hemställer att riksdagen beslutar om en sådan förändring.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

När det gäller förslaget om en motsvarande förändring av de regler som gäller för längre resor anser utskottet att frågan om en sådan förändring bör tas upp i anslutning till att de olikheter som nu kvarstår i inkomstslaget tjänst behandlas. Utskottet avstyrker därför förslaget om omedelbar lagstiftning i denna fråga i motion Fi39 yrkande 2.

Utvidgat reparationsbegrepp

Vårpropositionen

Regeringen föreslår i vårpropositionen yrkandena 40 delvis och 41 delvis (avsnitt 8.3.2) att generösare avdragsregler införs för utgifter vid ombyggnad av lokaler i samband med byte av hyresgäst. Det s.k. utvidgade reparationsbegreppet ändras så att det klart framgår att även sådana ändringsarbeten på en byggnad som kan anses normala i fastighetsförvaltning omfattas av avdragsrätt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Kvittning av kapitalförluster på marknadsnoterade delägarätter

Vårpropositionen

Regeringen föreslår i vårpropositionen yrkandena 40 delvis och 41 delvis (avsnitt 8.3.3) att förluster på marknadsnoterade delägarätter skall få kvittas mot vinster på onoterade aktier. Efter denna förändring utgör de marknadsnoterade delägarätterna och de onoterade aktierna en sammanhållen grupp med fri kvittningsrätt. Vidare föreslås att s.k. blandfonder skall ingå i denna grupp. En möjlighet att fr.o.m. 2002 års inkomsttaxering kvitta förluster på marknadsnoterade delägarätter mot vinster på andelar i marknadsnoterade rena räntefonder tas bort.

Ändringarna föreslås tillämpas på vinster och förluster som uppkommit vid avyttringar efter den 1 januari 2000 och ges således retroaktiv verkan. Med hänsyn till den rättelse som genomförs skall dock i fråga om beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet den 1 juli 2000, och som taxeras vid 2002 års inkomsttaxering, äldre bestämmelser tillämpas till den del detta leder till lägre skatt.

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Allmän fastighetstaxering av småhus

Vårpropositionen

Regeringen föreslår i vårpropositionen yrkande 42 (avsnitt 8.4) att den allmänna fastighetstaxeringen av småhus flyttas från år 2002 till år 2003 så att ställning kan tas till Fastighetstaxeringsutredningens förslag innan nästa småhustaxering genomförs.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Andelsöverlåtelser inom koncerner

I det följande föreslår utskottet att ett skrivfel i inkomstskattelagens regler om andelsöverlåtelser inom koncerner rättas.

När lagen (1998:1602) om uppskov med beskattningen vid andelsöverlåtelser inom koncerner (KÖL) infördes gjordes det ett skrivfel i 13 § tredje stycket (prop. 1998/99:15, bet. 1998/99:SkU5). Detta skrivfel rättades inte till när reglerna flyttades över till 25 kap. 23 § inkomstskattelagen (prop. 1999/2000:2, bet. 1999/2000:SkU2).

I KÖL och i 25 kap. IL finns regler som innebär att ett företag (det säljande företaget) kan få uppskov med beskattningen av en kapitalvinst som företaget får när det avyttrar en andel till ett annat företag (det köpande företaget) inom samma svenska koncern. Enligt huvudregeln skall kapitalvinsten tas upp först när det inträffar en omständighet som medför att den avyttrade andelen inte längre existerar eller inte längre innehas av ett företag som tillhör samma koncern som det säljande företaget.

I 13 § KÖL och i 25 kap. 23 § IL regleras vad som gäller om det köpande företaget delas ut genom en s.k. Lex Asea-utdelning. En Lex Asea-utdelning är skattefri och kan kortfattat beskrivas som en utdelning från ett svenskt marknadsnoterat aktiebolag av samtliga andelar i ett dotterföretag, som är ett svenskt aktiebolag eller ett utländskt bolag. En Lex Asea-utdelning bryter ofta koncernförhållandet mellan det säljande och det köpande företaget eftersom det finns ett krav att andelar i det utdelade företaget efter utdelningen inte får innehas av något företag som tillhör samma koncern som moderföretaget. Bestämmelserna om Lex Asea-utdelningar fanns tidigare i 3 § 7 a mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt men har numera flyttats över till 42 kap. 16 § IL.

Om en Lex Asea-utdelning bryter koncernförhållandet skall kapitalvinsten tas upp till beskattning. När reglerna infördes ansågs det emellertid rimligt att det köpande företaget i stället skulle få inträda i det säljande företags

skattemässiga situation i fråga om den uppskjutna beskattningen (se prop. 1989/99:15 s. 206). En kompletterande regel fördes därför in i 13 § KÖL. Om det köpande företaget delas ut genom en Lex Asea-utdelning skall – om det säljande företaget begär det och det köpande företaget godkänner det – kapitalvinsten tas upp av det köpande företaget, men först när det inträffar en omständighet som medför att andelen inte längre innehas av det köpande företaget eller av ett företag som tillhör samma svenska koncern som detta.

I tredje stycket 13 § KÖL, liksom i 25 kap. 23 § IL, finns ett villkor för att det köpande företaget skall få överta uppskovet. Om det köpande företaget hade ett underskott under beskattningsåret innan det delades ut, får företaget inte ta över kapitalvinsten. Vidare anges, med lagtextens nuvarande utformning, att det under beskattningsåret före det beskattningsår då andelarna delas ut inte heller får ha uppkommit ett underskott hos ett företag till vilket det köpande företaget kan lämna koncernbidrag med avdragsrätt avseende det beskattningsår då *överlåtelsen* sker (med KÖL:s terminologi) eller då *avyttringen* sker (med IL:s terminologi).

Detta villkor har fått en felaktig utformning. Avsikten har varit att regeln skall utformas så att det under beskattningsåret före det beskattningsår då andelarna delas ut inte får ha uppkommit ett underskott hos ett företag till vilket det köpande företaget kan lämna koncernbidrag med avdragsrätt under det beskattningsår då *utdelningen* sker. I annat fall skulle det köpande företaget genom att sälja de förvärvade andelarna kunna få en vinst som kan lämnas vidare som koncernbidrag och kvittas mot det mottagande företags underskott från året innan. Regeln bör ändras så att den får den avsedda lydelsen.

Ändringen bör träda i kraft så snart som det är möjligt eftersom det är oklart vad som gäller i dag. Något första datum behöver inte sättas ut, utan regeln bör kunna tillämpas på alla koncerninterna andelsavyttringar som har skett sedan KÖL trädde i kraft den 1 januari 1999. Om företagen begär det bör den nya regeln kunna tillämpas retroaktivt på utdelningar före den 1 juli 2000. Ändringen berör IL och lagen (1999:1230) om ikraftträdande av inkomstskattelagen (1999:1229).

PRELIMINÄRA UTGIFTSRAMAR ÅREN 2001–2003

Utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd

Vårpropositionen

Utgiftsområdet omfattar Riksskatteverket, skattemyndigheterna och Tullverket. För år 2000 uppgår de totala anslagen enligt statsbudgeten till 5,9 miljarder kronor, varav 4,8 miljarder kronor till skatteförvaltningen.

Regeringen föreslår i vårpropositionen yrkande 6 delvis (avsnitt 7.1) att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för åren 2001–2003 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

När det gäller skatteförvaltningens verksamhet anförs att regeringen i budgetpropositionen för år 2000 konstaterat att det kan komma att krävas ett

resurstillskott för att dels upprätthålla kontrollintensiteten på önskvärd nivå, dels skapa visst utrymme för särskilda satsningar när läget så kräver och att regeringen då också redovisade bedömningen att 1997 års kontrollnivå är en rimlig utgångspunkt. Regeringen gör nu bedömningen att skatteförvaltningen inför år 2001 bör tillföras ett varaktigt tillskott om 125 miljoner kronor.

I propositionen anförs vidare att Tullverket genomgått en omorganisation under 1999 som innebär att Tullverket har blivit en sammanhållen myndighet med en central ledning och sex tullregioner och att effekterna av omorganisationen kommer att kunna bedömas under år 2000.

Arbetet med förberedelserna inför öppnandet av Öresundsbron fortlöper. För att finansiera de merkostnader som uppstår avser regeringen att inför 2001 tillföra Tullverket 10 miljoner kronor samt att ge Tullverket möjlighet att disponera avgiftsmedel från vissa av de avgifter som Tullverket uppbär. Ombyggnaden av terminalerna på Arlanda flygplats kommer enligt vad som anförs att påverka tullverksamheten på sikt. Regeringen har för avsikt att följa utvecklingen på Arlanda och återkomma till riksdagen vid behov.

Motionerna

I *Moderaternas* partimotion Fi12 yrkande 6 delvis av Bo Lundgren m.fl. (m) anförs att smuglingen av cigaretter och alkohol har ökat kraftigt de senaste åren och att smuglingen, trots skattesänkningar på cigaretterna, fortfarande är betydande. Motionärerna föreslår att utgiftsområdet tillförs 50 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Härigenom bedöms intäkterna öka med minst samma belopp.

I *Kristdemokraternas* partimotion Fi13 yrkande 3 delvis av Alf Svensson m.fl. (kd) anförs att den svarta sektorn har en skadlig omfattning och motionärerna föreslår att skatteförvaltningen tillförs 70 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Dokumenterade erfarenheter visar enligt motionärerna att satsningar på detta område ger ökade inkomster med minst sex gånger pengarna. Vidare föreslås en förstärkning av Tullverkets resurser med 50 miljoner kronor utöver regeringens förslag för att förstärka kontroll av och spaning mot illegal införsel av narkotika, vapen, alkohol, tobak, etc. Motionärernas förslag innebär att de av regeringen föreslagna utgiftsramarna ökas med 120 miljoner kronor.

I *Centerpartiets* partimotion Fi14 yrkande 17 delvis av Lennart Daléus m.fl. (c) anförs att anslagen till statliga verk och myndigheter inte bör tillåtas öka reallt. Inom utgiftsområdet bör därför de av regeringen redovisade ramarna minskas med 161, 252 respektive 100 miljoner kr för åren 2001–2003.

I *Folkpartiet liberalernas* partimotion Fi15 yrkande 6 delvis av Lars Leijonborg m.fl. (fp) anförs att en rad undersökningar tyder på att ökade kontrollinsatser kan stävja fuskets och därmed betala sig flerfald. Motionärerna föreslår att skatteförvaltningen tillförs 50 miljoner kronor. Motionärerna föreslår att utgiftsramarna höjs med 75 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

Regeringens förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet och oppositionspartiernas alternativa förslag framgår av följande tabell (miljoner kronor).

År	Propositio- nen	Moderata samlings- partiet	Kristde- mokrater- na	Center- partiet	Folkpartiet
2001	6 173	+ 50	+ 120	- 161	+ 75
2002	6 300	+ 50	+ 120	- 252	+ 75
2003	6 442	+ 50	+ 120	- 100	+ 75

Utskottet konstaterar att bekämpningen av smuggling, annan ekonomisk brottslighet och skattefusik är prioriterade uppgifter inom Tullverket och skatteförvaltningen och anser i likhet med flertalet motionärer att det är viktigt att myndigheterna har tillräckliga ekonomiska resurser för att bedriva denna verksamhet på ett kraftfullt sätt.

När det gäller skatteförvaltningen har utskottet i tidigare sammanhang (bet. 1998/99:SkU5y och 1998/99:SkU14) tagit fasta på signaler om att kontrollverksamheten inte har kunnat upprätthållas till följd av att besparingar och personalindragningar inte i tillräcklig omfattning har kunnat mötas med rationaliseringar och effektiviseringar, och regeringen har i en redovisning i budgetpropositionen för år 2000 konstaterat att det kan komma att krävas ett resurstillskott för att dels upprätthålla kontrollintensiteten på önskvärd nivå, dels skapa visst utrymme för särskilda satsningar när läget så kräver, och redovisade då också bedömningen att 1997 års kontrollnivå är en rimlig utgångspunkt. Regeringen gör nu bedömningen att det krävs ett varaktigt resurstillskott på 125 miljoner kronor för att verksamheten skall nå avsedd nivå. Utskottet instämmer i regeringens bedömning i denna del och tillstyrker regeringens förslag samt avstyrker övriga förslag.

Tullverket kommer att få ökade kostnader när Öresundsbron öppnas och bör som regeringen föreslår tillföras extra resurser för att ge verket möjlighet att hantera situationen på ett bra sätt. Regeringens förslag till ramar innebär att Tullverket kommer att tillföras 10 miljoner kronor varaktigt fr.o.m. budgetåret 2001. Härtill kommer att regeringen på tilläggsbudget till statsbudgeten för år 2000 föreslår att Tullverket fr.o.m. den 1 juli 2000 bemyndigas att uppbära vissa av de avgifter som tas ut i verkets verksamhet. Detta tillskott beräknas uppgå till 25 miljoner kronor. Detta förslag behandlas nedan under rubriken Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det inte kan accepteras att Tullverkets ambitionsnivå sänks till följd av de merkostnader som uppkommer när Öresundsbron öppnas och tillstyrker därför förslaget om ett varaktigt tillskott på 10 miljoner kronor för Tullverket. Tullverket har under år 1999 genomgått en omorganisation som innebär att verket har blivit en samman-

hållen myndighet med en central ledning och sex tullregioner. Effekterna av omorganisationen kommer att kunna bedömas under år 2000. Utskottet är mot denna bakgrund inte berett att tillstyrka de olika förslagen om längre gående förändringar av Tullverkets resurser.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till preliminär fördelning av utgiftsramar för åren 2001–2003 såvitt avser utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd och avstyrker motionerna Fi12 yrkande 6 delvis, Fi13 yrkande 3 delvis, Fi14 yrkande 17 delvis och Fi15 yrkande 6 delvis.

TILLÄGGSBUDGET TILL STATSBUDETEN FÖR BUDGETÅRET 2000

Utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd B1 Tullverket

Vårpropositionen

Regeringen föreslår i vårpropositionen yrkande 15 (avsnitt 5.4.4) att riksdagen godkänner att expeditions- och ansökningsavgifter, tullförrättningsavgifter samt tullräkningsavgifter vid Tullverket fr.o.m. den 1 juli 2000 skall redovisas mot anslaget B1 Tullverket i stället för mot inkomstitlarna 2511 och 2541.

Regeringen anför att Tullverket beräknas få en merkostnad på 25 miljoner kronor per år när Öresundsbron öppnas. Regeringen kan inte acceptera att Tullverkets ambitionsnivå sänks. Tullverket bör därför få disponera medel från de expeditions- och ansökningsavgifter, tullförrättningsavgifter och tullräkningsavgifter som för närvarande redovisas mot inkomstitlarna 2511 och 2541. Regeringen gör bedömningen att denna förändring ökar Tullverkets resurser med 25 miljoner kronor på årsbasis.

Motionen

I kommittémotion Fi39 yrkande 4 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) anför att Tullens ambitioner att i allt större utsträckning använda sig av avgiftsfri automatklarerung kommer i konflikt med den valda finansieringen och att avgiftsfinansieringen inte heller är någon långsiktig inkomstkälla. Motionärerna anför att de avvisar finansieringen och begär ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör återkomma med en redovisning av hur utgiften skall rymmas inom utgiftstaket.

Utskottets ställningstagande

De avgifter som föreslås gå direkt till Tullverket för att på det sättet skapa ytterligare resurser för tullen när Öresundsbron öppnar är dels de ansöknings- och expeditionsavgifter som tullen tar ut i sin verksamhet, dels tullförrättningsavgiften och tullräkningsavgiften. Tullförrättningsavgiften tas ut när en tullförrättning äger rum på annan tid eller i annat område än då en sådan förrättning enligt föreskrifterna skall vara kostnadsfri för allmänheten. Tull-

räkningsavgiften betalas av kreditimportörer och andra som betalar tull enligt särskild tullräkning och därigenom får viss kredit.

Enligt utskottets mening uppbärs de aktuella avgifterna i tullens verksamhet och motsvarar i viss utsträckning kostnader som tullen har i anslutning till att avgiften erläggs. Det finns enligt utskottets mening inte någon anledning att ifrågasätta den valda finansieringsformen utifrån de krav som tullens verksamhet ställer, och utskottet har därför inte någon erinran mot förslaget utan tillstyrker detta. Utskottet avstyrker motion Fi39 yrkande 4.

Stockholm den 11 maj 2000

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Carl Fredrik Graf (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Ulla Wester (s), Lena Sandlin-Hedman (s), Marie Engström (v), Desirée Pethrus Engström (kd), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Lars U Granberg (s), Anna Kinberg (m) och Per-Olof Svensson (s).

Avvikande meningar

1. Skattepolitikens inriktning – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Anna Kinberg (m) anför:

Skattepolitiken skall medverka till social trygghet och en ökad tillväxt. Den skall utformas så att den bidrar till fler jobb och till att Sverige blir ett attraktivt och konkurrenskraftigt land för företagande. Genom fler jobb och genom att det lönar sig att arbeta blir det möjligt att förändra och förbättra sina egna livsvillkor.

Sverige har i dag världens högsta skatter för både låginkomsttagare och höginkomsttagare. Det bidrar både till social otrygghet och färre jobb samtidigt som många jobb flyttar utomlands. Sverige har också den högsta beskattningen av entreprenörer och företagare bland jämförbara länder. Det innebär att politiken är så utformad att utflyttning av företagande och ägande stimuleras.

Vi föreslår skattesänkningar som innehåller en tydlig inriktning på välfärd, social trygghet och ekonomisk tillväxt i en globaliserad ekonomi.

- En inkomstskattereform genomförs för att göra medborgarna starka och för att göra Sverige konkurrenskraftigt. Den skall syfta till att radikalt sänka skatten för låg- och medelinkomsttagare. Det kan ske genom sänkta kommunalskatter och höjda grundavdrag som skyddar låga inkomster från skatt. Den statliga inkomstskatten bör avvecklas succes-

sivt, och i ett första steg bör den s.k. värnskatten avskaffas. I takt med att den statliga inkomstskatten elimineras minskar en rad problem i skattesystemet. Det gäller beskattningen av personaloptioner, de krångliga s.k. 3:12-reglerna och behovet av en särskilt låg skatt för utländska experter. Problemen vid ojämna inkomster över åren minskar också. Förändringarna bör genomföras samtidigt och kontinuerligt under de kommande åren. För åren 2001–2003 har avsatts ett utrymme på 15, 30 respektive 50 miljarder kronor.

- Ett förvärvsavdrag införs som kompenserar löntagarna för uttaget av egenavgifter och sänker marginalskatten. Avdraget uppgår till 6 % år 2001 och höjs år 2003 till 10 %.
- Den kommunala inkomstskatten sänks genom att staten tar över en del av kommunernas kostnader och genom att kommunernas verksamhet avregleras och koncentreras.
- Kompetenskonton införs.
- Gränsen för avdrag för resor till och från arbetet sänks från 7 000 kr till 6 000 kr.
- Avdragsschablonen vid bilresor till och från arbetet och i tjänsten höjs till 16 kr per mil.
- Bensin- och dieselskatten sänks med 40 öre per liter (50 öre inklusive moms).
- Ett extra grundavdrag på 10 000 kr per barn införs som ett led i en familjepolitisk reform, och styrka barnomsorgskostnader blir avdragsgilla upp till en viss nivå.
- Det särskilda grundavdraget för förtidspensionärer återställs.
- Avdraget för premier för pensionsförsäkring höjs till ett prisbasbelopp.
- Fastighetsskatten sänks till 1,2 %, 1,1 % respektive 1,0 % åren 2001–2003. Frysningen av taxeringsvärdena kvarstår och fastighetsskatten beräknas på halva markvärdet för att minska problemen i attraktiva områden.

En reformpolitik för att ge företagande, kreativitet och kunskap ett allt större utrymme måste genomföras för att Sverige skall kunna bibehålla sitt försprång inom IT-branschen och för att detta skall kunna utvecklas till andra områden. Globaliseringen utsätter det så unikt internationellt inriktade svenska näringslivet för ett förändringstryck i högre grad än länder med mindre och färre internationellt verksamma företag. Den svenska förmögenhetsskatten gör att ägande med Sverige som bas blir dyrare än ägande i andra länder. Det påverkar självfallet den långsiktiga kapitalbildningen och förutsättningarna för svenskt ägande. Den svenska dubbelbeskattningen slår ännu värre mot svenskt ägande av svenska företag. Den gör det dyrare för svenskar att äga de svenska företagen medan det är billigare för de utländska.

Det gör det lönsamt för svenska ägare att sälja till utländska eftersom man då får mer betalt än vad de egna aktierna är värda för en själv.

- Dubbelbeskattningen av bolagssektorn slopas fr.o.m. 2000 års vinster för att skapa goda betingelser för företagande.
- Förmögenhetsskatten slopas successivt. Förmögenhetsskatten utgör en extra beskattning på kapitalavkastning. Ett slopande kan också motiveras av rättviseskäl eftersom olika motiv tvingat fram att förmögenhetsskatten slopats för vissa mycket förmögna personer. Sambeskattningen av förmögenhet slopas omedelbart.
- Jordbrukets produktionsskatter sänks.
- Skatten på kärnkraft sänks.
- Trepartiförslaget om en skattereduktion på 50 % för hushållsnära tjänster införs och för att öppna för en viktig del av tjänstemarknaden.
- Inkomst av royalty får en lägre beskattning.
- Den särskilda löneskatten på vinstandelar slopas.
- Reklamskatten slopas och åtgärden finansieras med höjd moms på tidningar.
- Kalk- och cementindustrins nedsättningsregler bibehålls.
- De särskilda spärr- och stoppregler som finns för de allra minsta företagen och som innebär att särskilt vinstrika, snabbväxande bolag får hög skatt elimineras.

Totalt uppgår våra skattesänkningar till knappt 45 miljarder kronor år 2001, 74 miljarder kronor år 2002 och 108 miljarder kronor år 2003. För perioden fram till år 2003 innebär våra förslag att utgifts- och skattekvoterna sjunker med närmare 3 respektive 4,5 procentenheter. Till en del är det fråga om att skapa förutsättningar för företagande och kapitalbildning, men i huvudsak rör det sig om sänkt skatt på arbetsinkomster för framför allt låg- och medelinkomsttagare. Skattesänkningarna genomförs inom ramen för stabila offentliga finanser och under hänsyn till en god samhällsekonomisk utveckling.

Vad vi anfört om inriktningen av skattepolitiken bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Många människor är i dag oroliga för sin vardagsekonomi, mot bakgrund av de höjningar av fastighetsskatten som är att vänta med anledning av att frysningen av omräkningstalen upphör 2001. Regeringen har i sina inkomstberäkningar för staten räknat med att detta får genomslag. Vi anser inte att medborgarna skall behöva vänta längre på regeringens besked. Av uttalanden att döma anser finansministern att ”extrema höjningar” inte skall slå igenom. Slutsatsen av detta är att regeringen avser att låta höjningar slå igenom. Det är därför viktigt att riksdagen redan nu beslutar att frysningen av taxeringsvärdena skall ligga kvar, att fastighetsskatten för bostäder skall sänkas till 1,2 % år 2001, 1,1 % år 2002 och 1,0 % år 2003 och att underlaget för

skatten skall vara byggnadsvärdet samt halva markvärdet. Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Regeringen har nyligen föreslagit riksdagen att införselreglerna för alkohol från andra EU-länder skall förändras fr.o.m. den 1 juli 2000. I tidigare motioner har vi framfört att denna infasning borde ha inletts mycket tidigare. Nödvändigt tidsutrymme hade då skapats för bl.a. folkupplysning i samarbete med tillverkare, importörer och distributörer av alkoholdrycker. De svenska alkoholskatterna är väsentligt högre än övriga EU-medlemmars. Trots detta föreslår regeringen inte någon sänkning av de svenska alkoholskatterna, vilket kommer att skapa stora problem för den svenska bryggerinärningen, Systembolaget och övriga aktörer på denna marknad.

Kombinationen av ändrade införselregler och bibehållna höga alkoholskatter kommer enligt vår mening att leda till kraftigt ökad privatimport och dessutom en ökad illegal alkoholhantering. Den organiserade brottslighetens ställning blir starkare, kontrollen över alkoholhanteringen försämras och dessutom kommer intäkterna från alkoholskatterna att sjunka. 1997 höjdes tobaksskatten för att förbättra statens skatteintäkter, men verkligheten blev en annan. Intäkterna från tobaksskatten sjönk och den illegala verksamheten bredde ut sig. När skatten därefter sänktes hade redan nya distributionskanaler etablerats och skattebasen hade eroderat. Det finns en uppenbar risk att detta scenario nu upprepas.

Vår bedömning är att alkoholskatterna bör sänkas omgående. Mot bakgrund av vad som ovan anförts om minskande skatteintäkter till följd av den lagliga och olagliga privatimporten är det svårt att beräkna hur sänkningen av alkoholskatterna skulle försämra skatteintäkterna ytterligare jämfört med regeringens förslag. Vi begär att regeringen skyndsamt lämnar förslag till riksdagen om sänkta alkoholskatter till en konkurrenskraftig nivå.

Med det anförda tillstyrker vi motionerna Fi12 yrkandena 13–15 och Fi39 yrkandena 3 och 5.

2. Skattepolitikens inriktning – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) anför:

Kristdemokraterna förespråkar en social och ekologisk marknadsekonomi. Detta val grundar sig på den kristdemokratiska ideologin, men också på den fasta övertygelsen att marknadsekonomi är den mest effektiva och den mest demokratiska formen för att hushålla med begränsade resurser. Marknadsekonomi behöver sociala och ekologiska ramar.

Vi ser det som en viktig och prioriterad uppgift att skapa en skattestruktur som gör att fler kan klara sig på sin egen lön och inte tvingas vara beroende av bidrag för att få hushållsekonomi att gå ihop. Dagens skattesystem gör att lågavlönade inte klarar sig på sin lön när skatten är betald. De får först betala världens högsta skatter och sedan ”stå med mössan i hand” på socialkontoret för att få tillbaka pengar. Detta är inte ett rimligt system. Sänkta inkomstskatter för låginkomsttagare är en fråga om värdighet och respekt för enskilda personer. Det är också helt avgörande för att bryta det bidragsberoende som alltför många människor har fastnat i. Med sänkta inkomstskatter

kommer framför allt fler låginkomsttagare att få möjlighet att påverka och få kontroll över sin egen ekonomiska situation.

Kristdemokraterna föreslår en rad åtgärder som gör att människor i jämförelse med i dag får behålla en större del av sin egen lön.

- Ett kraftigt höjt grundavdrag vid beräkningen av den kommunala inkomstskatten införs. Inkomstskatten sänks för alla med sammanlagt 20 miljarder kronor nästa år genom att grundavdraget höjs med 11 900 kr. Effekten blir en skattesänkning med ca 300 kr/månad, eller drygt 3 600 kr per år. Grundavdragshöjningen omfattar även skattepliktiga transferringar och gäller för pensionärer i de fall där deras särskilda grundavdrag understiger det föreslagna grundavdraget i den kommunala beskattningen. Kommunernas skatteinkomster reduceras inte eftersom förslaget tekniskt sett utformas som en statlig skattereduktion. Med vårt föreslagna grundavdrag kan man tjäna 20 700 kr per år innan man behöver betala kommunalskatt jämfört med 8 700 kr i dag.
- En statlig skattereduktion för inkomst av lönearbete på 2,0 % av den taxerade inkomsten införs år 2001. År 2002 höjs detta avdrag till 4,2 %, och år 2003 till 7,5 %. Detta reducerar marginalsatserna för alla och stärker samtidigt arbetslinjen. Skattereduktionen beräknas utifrån de kommunalt taxerade inkomsterna. De nuvarande skattereduktionerna slopas.
- Den nya värnskatten avvisas. Den är ett brott mot de principer som lades fast i skattereformen 1990–1991 om att ingen skall betala mer än 50 % av en inkomstökning i skatt. Viktiga motiv för att inte ha extra hög statlig skatt på högre inkomster är att utbildning med medföljande studielånen måste löna sig. Om svenska studenter utbildar sig i Sverige, bör inte skattesystemet leda till att de sedan flyttar utomlands. Det är en framtidsinvestering att ha ett skattesystem som gör att utbildning lönar sig.
- En avdragsrätt på maximalt 4 000 kr per månad införs från den 1 juli år 2001 för samtliga styrkta barnomsorgskostnader för alla barn mellan 1 och 3 år.
- Tjänstesektorn ges helt nya möjligheter att växa genom att trepartiförslaget om en 50-procentig skattereduktion för de privata hushållens köp av tjänster i det egna hemmet genomförs.
- Royaltyinkomster från patenterade uppfinningar skattebefrias under två år och beskattas därefter som inkomst av kapital.
- Ett yrkesfiskaravdrag införs så att svenska fiskare får konkurrensneutralitet gentemot fiskare från andra länder.
- En avdragsrätt för insättningar på individuella utbildningskonton föreslås införas från halvårsskiftet år 2001.

- Gränsen för reseavdraget för resor till och från jobbet sänks från 7 000 till 5 000 kr. Det innebär att resekostnader på ytterligare 2 000 kr blir avdragsgilla jämfört med i dag.
- Avdraget för pensionssparande höjs från ett halvt prisbasbelopp till ett helt prisbasbelopp.
- Fastighetsskatten plågar många, inte minst dem med låga inkomster. Kristdemokraterna finansierar en varaktig frysning av taxeringsvärdena och att fastighetsskatten på hyreshus varaktigt bestäms till 1,2 %. Fastighetsskatten på egna hem sänks till 1,3 % år 2002 och till 1,2 % år 2003. Fastighetsskatten skall redan från år 2001 enbart beräknas på en tredjedel av markvärdet överstigande 150 000 kr. På så sätt försvinner de orimliga effekter som exempelvis drabbat dem som bor i skärgårdsområden.

Jordmänen för företag och företagande måste förbättras bl.a. genom sänkta arbetsgivaravgifter, sänkt skatt på personaloptioner och vinstandelar, sänkt skatt på hushållstjänster, införande av ett riskkapitalavdrag, avskaffande av dubbelbeskattningen och förmögenhetsskatten.

- Arbetsgivaravgifterna sänks med 10 procentenheter på lönesummor upp till 900 000 kr per år från år 2002. För egenföretagare utökas den ned-sättningsberättigade lönesumman till 250 000 kr per år. Förslaget gäller alla företag (arbetsgivare), men gynnar främst småföretagen. De mindre företag som i dag tvekar om de skall våga nyanställa får med detta förslag klart förbättrade möjligheter att våga satsa på utveckling och nyanställningar.
- Ett riskkapitalavdrag med ett tak på 100 000 kr införs.
- Dubbelbeskattningen på utdelningsinkomster från risksparande elimineras.
- Förmögenhetsskatten avvecklas i tre steg. År 2001 avskaffas sambeskattnings av förmögenhet, år 2002 sänks förmögenhetsskattesatsen med 1 procentenhet till 0,5 % och från 2003 avvecklas den helt. De senaste årens utveckling har visat på svårigheterna att bibehålla förmögenhetsbeskattningen. Anledningen står främst att finna i den ökande internationaliseringen som gör det omöjligt för Sverige att i det långa loppet bibehålla ett skattetryck som avsevärt överstiger omvärldens. Förmögenhetsbeskattningen som tidigare kunnat motiveras av fördelningspolitiska skäl får i dag helt andra effekter än de tänkta. Detta har tydliggjorts bl.a. genom att regeringen befriat huvudägarna i aktiebolag från förmögenhetsskatt medan t.ex. normalinkomsttagare som råkar ha sitt egna hem beläget i ett attraktivt område till följd av de kraftigt höjda taxeringsvärdena tvingas betala förmögenhetsskatt. Utformningen av dagens förmögenhetsskatt är orimlig också i andra avseenden. För den händelse att ett gift par tillsammans har en förmögenhet som överstiger 900 000 kr skall förmögenhetsskatt betalas. Om ett sammanboende par har motsvarande förmögenhet skall de däremot inte sambeskattas. Detta

innebär alltså att äktenskapet i detta avseende ekonomiskt straffbeskattas i förhållande till ett samboförhållande. För att finansiera avvecklingen av förmögenhetsskatten föreslås att bolagsskatten höjs.

- Den särskilda löneskatten på vinstandelar slopas.
- Personaloptioner ges en lindrigare beskattning.
- Bokmomsen sänks till 6 %.
- Konkurrensvillkoren för åkeri- och transportsektorn förbättras genom gynnsammare skatteregler i form av sänkt dieselskatt.
- En kraftfull satsning görs för att skapa rimliga och rättvisa konkurrensvillkor för jordbruksnäringen. Utgångspunkten för de förändringar som föreslås är den statliga utredningen En livsmedelsstrategi för Sverige (SOU 1997:167). Hela jordbrukets s.k. skatteryggsäck lyfts av.

Förslagen innebär skattesänkningar med 21 miljarder kronor år 2001, 45 miljarder kronor år 2002 och med 58 miljarder kronor år 2003.

Med det anförda tillstyrks motion F113 yrkandena 6, 9 och 10.

3. Skattepolitikens inriktning – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Det yttersta målet för Centerpartiets politik är att göra det möjligt för människor att förverkliga sina drömmar, oberoende av ursprung, kön, sexuell identitet, social bakgrund eller boendeort. Varje människa har en inneboende kraft att växa och för att denna kraft skall få blomma krävs både utrymme och jordmån. Det handlar om rätten att vara fri från tvång och att själv få fatta sina beslut och ta ansvar för dem och om rätten till utbildning, ekonomisk trygghet och social omsorg.

Vi tror på ett ökat personligt ansvarstagande och vi vill fokusera på människors inneboende kraft och vilja att förändra sitt eget liv. Detta kräver ett radikalt förändrat synsätt. Bidragen till hushållen skall ge ekonomiskt stöd och vara personligt stärkande. Skatterna måste sänkas för dem som har trånga ekonomiska marginaler, och trygghetssystemen måste förändras så att de får ett större inslag av personligt sparande, ansvarstagande och rättvisa.

Centerpartiet har en långsiktig målsättning att sänka skattetrycket till samma nivåer som jämförbara OECD-länder. Sänkningen skall ske i takt med vad ekonomin medger. Med hjälp av den goda konjunkturen finns det nu möjlighet att sänka skattetryck och utgiftskvot och ändå låta statens utgifter vara reellt oförändrade. Skattesänkningar i en högkonjunktur måste nog avvägas så att inte inflationen skjuter fart. Inflationsdämpande skattesänkningar som sänkt arbetsgivaravgift och sänkt fastighetsskatt bör därför ges störst tyngd den närmaste tiden.

Tack vare en god konjunktur och återhållsamhet inom utgiftsområdena finns i Centerpartiets budget utrymme för skattesänkningar om 25 miljarder 2001, 50 miljarder 2002 och 75 miljarder 2003. Vi gör inga preciseringar för enskilda skattesänkningar utan redovisar en inriktning där vi prioriterar sänkt

- Fastighetsskatten. Centerpartiet avser inte att realisera den av regeringen beräknade inkomstförstärkningen om 8 miljarder, som följer av att taxeringsvärdenas nuvarande frysning upphör fr.o.m. 2001. Skattesatsen bör sänkas under perioden, utöver vad som motsvaras av eventuell taxeringsvärdehöjning.
- Sänkta arbetsgivaravgifter. Vi föreslår sänkta arbetsgivaravgifter med störst sänkning för småföretagen, i enlighet med den metod som användes under förra mandatperioden.
- Höjt grundavdrag. Centerpartiet verkar för sänkt inkomstskatt för människor med vanliga inkomster. Vi förespråkar en varaktig lösning för sänkta inkomstskatter genom höjt grundavdrag för människor med små eller medelstora inkomster. Det ger också pensionärer och studenter del av en skattesänkning.
- Höjt reseavdrag. Avdragsrätten för arbetsresor med bil bör höjas.
- Sveriges bönder bör kompenseras för konkurrenshämmande punktskatter.
- En skattereduktion på 50 % av arbetskostnaden på hushållsnära tjänster som utförs i hemmet bör införas med ett belopp upp till 20 000 kr per hushåll och år.
- Dubbelbeskattningen av bolagens inkomster bör avskaffas.
- Förmögenhetsskatten bör stegvis fasas ut med slopad sambeskattningsom första steg.
- Energibeskattningsom reformeras, och det behövs breda lösningar med brett politiskt underlag. Intressenterna i värmesektorn och i näringslivet i övrigt är beroende av auktoritativa beslut om den framtida energibeskattningsom för sina långsiktiga investeringsbeslut.

Vi har för få företag och ett omodernt regelverk i Sverige i dag. Den nya ekonomin kräver grundläggande, enkla och överblickbara regler som kan gälla under en längre tid. Möjligheter för långsiktig tillväxt och trygghet måste skapas för företagen och arbetstagarna.

Ett enkelt regelverk är speciellt viktigt för de små företagen då de har mindre resurser att ta sig igenom dagens byråkratiska djungel. Ambitionen att göra det enklare för företagen får dock inte innebära att rättssäkerheten eftersätts. Det är av stor vikt att de förslag på förenklade regelverk som lagts fram från småföretagardelegationen får genomslag. Den Simplexgrupp som nu arbetar fram förslag på förenklingar i regelverken måste resultera i konkreta förslag.

Många företag upplever i dag rekryteringsproblem och det hämmar en fortsatt tillväxt. Svenska företag skall inte konkurrera med låga löner, utan med kunskap och kompetens. Detta ställer krav på att det blir skattemässigt gynnsamt för såväl företag som arbetstagare att utveckla sin kompetens. Ett

system för framtida kompetenssäkring måste utarbetas. Centerpartiet föreslår att ett system med kompetenskonton införs där det är möjligt för arbetstagarerna att utveckla sin kompetens, och därmed öka sin attraktivitet på arbetsmarknaden, och för företagen att utveckla sina anställdas kompetens för att behålla sina konkurrensfördelar.

Med det anförda tillstyrks motion Fi14 yrkandena 9 delvis och 18.

4. Skattepolitikens inriktning – fp

Johan Pehrson (fp) anför:

Folkpartiet föreslår en skattereform med inriktning på sänkt skatt på arbete och risksparande. Vi föreslår att de grundläggande principerna för 1990/91 års skattereform, nämligen "hälften kvar" och att de allra flesta bara skall betala kommunalskatt, återupprättas. Vi vill koncentrera skatteförändringarna på de för tillväxt och jobb mest skadliga inslagen, nämligen marginalskatterna. Genom avskaffad värnskatt, höjd brytpunkt för statlig skatt och borttagande av den s.k. LO-puckeln, vill vi uppnå den grundläggande principen – att de flesta bara skall betala 30 % i skatt och att de med höga inkomster skall betala 50 %.

En sådan rejäl skattereform kan genomföras över en treårsperiod och blir avhängig av att utgiftsbegränsningar verkligen görs och att den ekonomiska tillväxten blir god. Samtidigt medverkar reformen till att skapa förutsättningar för långsiktigt god ekonomisk utveckling. Den bör med det ytterligare barnstöd som Folkpartiet vill genomföra via skattesystemet omfatta närmare 55 miljarder kronor.

- Brytpunkten höjs upp till gränsen för egenavgifterna för att undvika att, som i dag sker, personer som betalar både statlig skatt och egenavgifter får marginaleffekter om ca 55 %.
- Den s.k. LO-puckeln avskaffas. I inkomstlägen mellan ca 150 000 och 200 000 kr finns en marginaleffekt genom att grundavdraget avtrappas. Denna avtrappning bör avskaffas, vilket leder till en marginalsattesänkning för lågavlönade heltidsarbetande och stora grupper deltidsarbetande, vilket särskilt gynnar kvinnor.
- Värnskatten avskaffas. Den är ett brott mot skattereformen. Vår förändring sänker marginalsikten med 5 procentenheter i de aktuella inkomstskikten.
- För att garantera att alla får del av en skattesänkning bör en skattereduktion, lika för alla, införas. Om 30 miljarder av skattesänkningen utrymmet används för detta blir det fråga om en skattereduktion om drygt 4 500 kr för varje skattebetalare.

Marginaleffekterna minskas också genom växling av inkomstprövat bostadsbidrag mot generellt barnstöd. Utökningen av barnstödet sker i form av en skattereduktion. Reseavdraget anpassas efter kostnadsutvecklingen och transport till och från barntillsyn inräknas i sträckan för reseavdrag. Bokmomsen sänks till 6 %.

Vi anser vidare att nivån på fastighetsbeskattningen är för hög och att dagens beskattningsform är oacceptabel. Folkpartiet anser att sänkningen av fastighetsbeskattningen skall ske stegvis och inledas omgående. Vägen till sänkt beskattning av fastigheter skall innehålla avskaffande av den nuvarande fastighetsskatten, införande av s.k. schablonintäktsbeskattning för egnahem samt bibehållen rätt till avdrag för låneräntor. Det ökade fastighetskatteuttag som ligger i att frysningen av taxeringsvärdena släpps avvisas, i stället anvisas budgetutrymme för en successiv sänkning av skatteuttaget. Förmögenhetsskatten avskaffas stegvis.

Villkoren för företagandet måste bli bättre. Visst har en del gjorts, men mer behöver göras för att förbättra företagsklimatet i Sverige jämfört med andra länder. För att få fler och växande företag på svensk botten krävs rejäla skatteändringar: lägre skatter och en förändrad mix av existerande skatter. De skatter som är skadligast mot jobb och företagande bör angripas först.

- Arbetsgivaravgifterna i tjänstesektorn bör sänkas i syfte att stimulera en uthållig tillväxt inom denna sektor.
- Dubbelskatten på aktiesparande bör avskaffas genom att dubbelbeskattning av aktieutdelningar avskaffas successivt.
- Beskattningen av personaloptioner måste ses över, särskilt är de sociala avgifterna en tung belastning för växande företag som använder personaloptioner som ett sätt att attrahera och knyta kunskapskapital till sitt företag. De sociala avgifterna på vinstandelar bör avskaffas.
- Individuella utbildningskonton införs.
- Skattereglerna för fåmansbolag, särskilt de s.k. 3:12-reglerna måste ändras. De som vill starta eget företag eller vidareutbilda sig bör få möjlighet att ta ut ett pensionsår i förväg. Vi vill ha enklare avdragsregler för företagare med hemmet som arbetsplats.
- Det borgerliga trepartiförslaget om skattelättnader i hushållssektorn bör genomföras. Det handlar både om skattelättnader i syfte att ge flera jobb och om att göra det lättare för människor att vara ärliga. Det är mycket beklagligt att regeringen tydligen inte är intresserad av att delta i den försöksverksamhet med lägre moms för vissa tjänster som EU öppnat möjlighet till.

Trots att det tycks råda stor enighet över partigränserna om att det behöver bli enklare att starta och driva företag i Sverige har alldeles för litet skett för att förbättra villkoren för företagarna. Inte ens när det gäller i stort sett kostnadsfria regelförenklningar – som förenklade blanketter, att införa ett enkelt bokförings- och deklarationspaket för egenföretagare, vettigare F-skatteregler eller solnedgångsparagraf för umbärliga företagsregler – har regeringen lyckats åstadkomma någonting konkret. Det är dags att gå från ord till handling och genomföra de förenklningar av deklARATIONER, utfärdande av F-skattsedel, betalning av preliminärskatt, rensning i uppgiftslämnande, förbättring av skattekontot, införande av servicecheckar och många andra förslag som framförts av Folkpartiet liberalerna.

Vi vill föra en bättre miljöpolitik med mindre koldioxidutsläpp genom en omläggning av energipolitiken och vissa högre avgifter på miljöstörande verksamhet. Ett stort miljöproblem är det omfattande kväveläcket ut i naturen från jordbruket. Det skulle vara en stor miljövinna om bruket av kvävegödsel begränsades. Folkpartiet förespråkar därför en höjning av avgiften på konstgödsel. Avfallsförbränning utgör en av de största globala källorna till dioxinbildning. Det finns all anledning att verka för andra mer hållbara och miljövänligare vägar för avfallshantering än förbränning. För att stimulera till avfallsminimering, materialåtervinning och biologiska behandlingsmetoder bör förbränning av avfall beskattas. Folkpartiet föreslår därför en viktbaserad skatt på förbränning på samma nivå som dagens deponiskatt.

Systemet för bensinbeskattning bör ändras så att höjningar av världsmarknadspriset inte automatiskt slår igenom i form av högre bensinskatt. Användning av alternativa drivmedel skall premieras.

Sverige måste med full kraft delta i det internationella samarbetet inom OECD för att motverka illojal skattekonkurrens både inom och utom OECD-området. Ett framgångsrikt arbete på detta område skulle kunna avvärja de värsta hotbilderna när det gäller bl.a. mervärdesskattenivån.

Med det anförda tillstyrks motion Fi15 yrkandena 7–9.

5. Avdrag för ökade levnadskostnader – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Anna Kinberg (m) anför:

De förslag som regeringen lägger fram är ett steg i rätt riktning. Vi anser emellertid i likhet med ett stort antal remissinstanser, bl.a. Riksskatteverket, att regeringen borde gått längre. När det gäller avdrag för ökade levnadsomkostnader vid tjänst som varar längre än tre månader så kommer det fortsättningsvis att finnas en skillnad vad gäller den skattemässiga behandlingen av dem som uppbär traktamente och dem som inte har traktamente. På samma sätt bör, enligt regeringen, reglerna för avdrag för ökade levnadsomkostnader för enskild näringsidkare behandlas.

Vi tycker det är viktigt med enkla och tydliga regler. När det gäller de nu aktuella frågorna finns det lagtekniska lösningar i Riksskatteverkets remiss-svar. Vi ser inga skäl till att behandla olika kategorier skattskyldiga på skilda sätt efter tre månader i de nu aktuella fallen. Riksdagen bör därför redan nu besluta om sådan ändring, så att det inte kvarstår skillnader efter tre månader vad gäller hanteringen av avdragsreglerna.

Med det anförda tillstyrker vi motion Fi39 yrkandena 1 och 2.

6. Preliminära utgiftsramar åren 2001–2003 – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Anna Kinberg (m) anför:

Smugglingen av cigaretter och alkohol har ökat kraftigt de senaste åren. Trots skattesänkningar på cigaretter är smugglingen fortfarande betydande. Tullen bör därför få större resurser för ökad kontroll. Anslaget till tullen bör

öka med 50 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Genom detta bedöms intäkterna till statskassan öka med minst motsvarande belopp.

Med det anförda tillstyrker vi motion Fi12 yrkande 6 delvis.

1999/2000:SkU6y

7. Preliminära utgiftsramar åren 2001–2003 – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) anför:

Den svarta marknaden har en skadlig omfattning i Sverige. Ett flertal studier och utredningar bekräftar detta. Den svarta sektorn snedvrider konkurrensen mellan företag och förändrar affärsmoralen på ett negativt sätt. I syfte att hålla tillbaka den svarta sektorn måste skattekontrollen effektiviseras ytterligare.

Därför vill vi kristdemokrater anslå 70 miljoner kronor mer per år än regeringen för ökad skattekontroll. Det handlar dels om att öka beskattningens effektivitet, dvs. förhållandet mellan debiterad skatt och rätt skatt, dels upp-bördseffektiviteten, dvs. förhållandet mellan debiterad skatt och faktiskt inbetald skatt. Tidigare dokumenterade erfarenheter (bl.a. av Riksdagens revisorer) visar att satsningar på detta område ger minst sex gånger pengarna tillbaka kassamässigt.

EU:s regelverk inom tullens område är i huvudsak genomfört. Ett ökat samarbete mellan medlemsländerna för att minska smuggling och annan ekonomisk brottslighet kräver ökade resurser.

Vi anser att anslaget till Tullverket skall ökas med 50 miljoner kronor per år, utöver vad regeringen föreslagit, för att förstärka kontroll och spaning av illegal införsel av bl.a. narkotika, vapen, alkohol, tobak och övriga skattepliktiga varor.

Ramen för utgiftsområdet bör därför sammantaget utökas med 120 miljoner kronor åren 2001 till 2003.

Med det anförda tillstyrks motion Fi13 yrkande 3 delvis.

8. Preliminära utgiftsramar åren 2001–2003 – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Vi inom Centerpartiet anser att anslagen till statliga verk och myndigheter inte skall öka reallt och föreslår därför en besparing inom utgiftsområdet. De av regeringen redovisade ramarna bör minskas med 161, 252 respektive 100 miljoner kronor för åren 2001–2003.

Med det anförda tillstyrks motion Fi14 yrkande 17 delvis.

9. Preliminära utgiftsramar åren 2001–2003 – fp

Johan Pehrson (fp) anför:

Folkpartiet förordar en samlad offensiv mot fusk och har lagt fram en rad förslag om ändrade regler på bl.a. skatteområdet som verkar i denna riktning.

Vi anser också att de berörda myndigheterna behöver mer resurser för att stävja missbruk och avsätter därför 50 miljoner kronor till skattemyndighe-

terna för en förbättrad och effektivare kontroll. Sammantaget föreslår vi att utgiftsramen för området höjs med 75 miljoner kronor utöver regeringens förslag. En rad undersökningar tyder på att ökade kontrollinsatser har god effekt och att de betalar sig flerfalt.

Med det anförda tillstyrks motion Fi15 yrkande 6 delvis.

10. Bemyndigande för Tullverket att uppbära vissa avgifter – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Anna Kinberg (m) anför:

Regeringen föreslår att flera myndigheter skall finansiera sin verksamhet genom att avgifter som de tar in skall kunna behållas av myndigheten. Detta gäller bl.a. för tullen, som på detta vis beräknas få ett tillskott på 25 miljoner kronor.

Tullen bedriver en samhällsnyttig verksamhet som är nödvändig bl.a. genom att upprätthålla ett gränsskydd, inte minst i kampen mot narkotika-smuggling. Sådan verksamhet skall inte vara beroende av inflöden av avgifter, som kan variera mellan olika år.

Tullens ambitioner att i allt större utsträckning kunna använda sig av avgiftsfri automatklarering kommer i konflikt med regeringens förslag till avgiftsfinansiering av verksamheten. Dels leder den nya ordningen sannolikt till att strävanden till rationalisering och ianspråktagande av ny teknik kan komma att bromsas upp, dels leder avgiftsfinansieringen inte till någon långsiktig inkomstkälla. Vi avvisar denna form av finansiering för tullens del. Regeringen bör återkomma till riksdagen med en redovisning av hur dessa utgifter skall rymmas inom utgiftstaken.

Med det anförda tillstyrker vi motion Fi39 yrkande 4.

Sammanfattning	1
Inledning	2
STATSBUDGETENS INKOMSTER	2
Skattepolitikens inriktning	2
Avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresor	10
Avdrag för ökade levnadskostnader vid resor i näringsverksamhet....	11
Utvidgat reparationsbegrepp	12
Kvittning av kapitalförluster på marknadsnoterade delägarätter	12
Allmän fastighetstaxering av småhus.....	13
Andelsöverlåtelser inom koncerner.....	13
PRELIMINÄRA UTGIFTSRAMAR ÅREN 2001–2003.....	14
Utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd	14
TILLÄGGSBUDGET TILL STATSBUDGETEN FÖR BUDGET- ÅRET 2000.....	17
Utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd B1 Tullverket	17
Avvikande meningar.....	18
1. Skattepolitikens inriktning – m	18
2. Skattepolitikens inriktning – kd	21
3. Skattepolitikens inriktning – c	24
4. Skattepolitikens inriktning – fp.....	26
5. Avdrag för ökade levnadskostnader – m.....	28
6. Preliminära utgiftsramar åren 2001–2003 – m.....	28
7. Preliminära utgiftsramar åren 2001–2003 – kd.....	29
8. Preliminära utgiftsramar åren 2001–2003 – c	29
9. Preliminära utgiftsramar åren 2001–2003 – fp.....	29
10. Bemyndigande för Tullverket att uppbära vissa avgifter – m	30